

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. П. МОГИЛИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ЦЕНТР СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
(звіт за результатами дослідження оцінних суджень студентів)

2018/2019 н.р.

м. Миколаїв, 2019.

ЗМІСТ

Організація дослідження	3
Мотивація вибору спеціальності	4
Джерела інформування про діяльність університету	6
Якість освіти	8
Оцінка діяльності університету за напрямками	14
Організація навчального процесу	18
Діяльність Центру соціально-психологічної підтримки	21
Задоволеність вибором університету, факультету, спеціальності	23

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Моніторинг думок студентів як споживачів освітніх послуг, вивчення їх потреб, запитів, інтересів, настроїв, а також мотивів навчальної діяльності дозволяє вчасно виявляти та відстежувати проблеми в освітньому процесі, оперативно на них реагувати, корегуючи організацію навчальної, виховної та профорієнтаційної роботи в університеті.

Отримані дані щодо рівня якості освітнього процесу будуть корисними у ході прийняття управлінських рішень, як на рівні профільних кафедр, деканатів, так й університету в цілому. Проведення подібних заходів дозволяє оптимізувати процес двосторонньої взаємодії між адміністрацією університету, викладачами й студентами, розробляти конкретні заходи щодо цілеспрямованого вдосконалення навчальних і робочих програм з дисциплін, оптимізації навчально-виховної роботи, діяльності окремих структурних підрозділів. Результати дослідження щодо реальних потреб, цінностей, мотивації навчання студентів, сприятиме покращенню самоменеджменту викладачів університету, а також зростанню конкурентоспроможності ЧНУ ім. П. Могили на ринку освітніх послуг.

Опитування здійснювалось протягом січня-лютого 2019 р. з використання методу напівструктурованого анкетування. До проведення анкетування були залучені представники студентського самоврядування та провідні фахівців деканатів.

Мета соціологічного дослідження «Якість освітнього процесу» полягає у фіксації та відстеженні ставлення студентів до навчального процесу в університеті, мотивації вибору закладу вищої освіти, аналізі динаміки їх оцінок стосовно окремих напрямів роботи навчального закладу.

Об'єкт дослідження – студенти денної форми навчання ЧНУ ім. П. Могили.

Предмет дослідження – оцінні судження студентів щодо якості освітнього процесу.

В анкетуванні взяло участь 2234 студенти (з них 39,9 % юнаків та 60,1 % дівчат), вибірка суцільна, доступність респондентів становила 60,4 % (відсоткове співвідношення відносно загальної кількості студентів, що навчаються на денній формі навчання у ЧНУ ім. П. Могили). Із загального числа опитаних студентів 52,7 % навчаються на контрактній основі й 47,3 % – на бюджетній.

Вибіркова сукупність у розрізі структурних підрозділів університету: серед респондентів на факультеті політичних наук навчаються 304 студенти, факультеті комп'ютерних наук – 484, факультеті фізичного виховання та спорту – 158, факультеті економічних наук – 387, юридичному факультеті – 193, у медичну інституті – 144, інституті філології – 494, інституті державного управління – 67, відповідно.

Сума відсотків відповідей у графіках та діаграмах може не дорівнювати 100% через округлення.

МОТИВАЦІЯ ВИБОРУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Одним з провідних чинників, що визначає успіх підготовки спеціалістів вищої кваліфікації, є мотивація навчання. Всі мотиви умовно можна поділити на внутрішні (власні бажання, інтереси) та зовнішні (престиж професії чи закладу вищої освіти, можливість подальшого працевлаштування, високий рівень майбутньої зарплати, поради знайомих).

Від того наскільки адекватно вмотивованим буде вибір майбутньої професії залежить узгодження життєвих планів молоді та наміри професійної реалізації. Для абітурієнтів вибір спеціальності є доволі складним кроком, проте не завжди до кінця обдуманим і раціональним. Безумовно характер мотивації вибору визначає й подальшу навчальну поведінку.

Таблиця 1

**Розподіл відповідей студентів на запитання
«Що стало визначальним для здійснення вибору на користь спеціальності,
за якою Ви сьогодні здобуваєте освіту в ЧНУ ім. П. Могили?»
(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей	%
1. Власне бажання, мені це цікаво	27,8
2. Престиж професії	15,7
3. Можливість подальшого працевлаштування	14,2
4. Високий рівень майбутньої зарплати	10,3
5. Поради батьків, родичів, друзів, знайомих	12,6
6. Пішов(ла) туди, де зміг(ла) пройти на бюджет	6,5
7. Прийнятна сума оплати за навчання	4,0
8. Попереднє навчання на курсах ЧНУ ім. П. Могили	2,3
9. Бажання навчатися в ЧНУ ім. П. Могили і байдуже на якій спеціальності	3,8
10. Ваш варіант	1,2
11. Складно відповісти	1,6

Рейтинг провідних мотивів вибору спеціальностей у ЧНУ ім. П. Могили очолюють такі, як: власне бажання (27,8 %), престиж професії (15,7 %), можливість подальшого працевлаштування (14,2 %) (див. табл. 1). Отже, вибір майбутньої професії для майже третини студентів є свідомим, що засвідчує переважання індивідуально значимих, внутрішніх мотивів, натомість для інших характерні зовнішні мотиви.

Щодо наявних відмінностей у мотивації студентів різних спеціальностей, зауважимо, що найбільше прагнуть присвятити себе майбутній професії студенти медичного інституту (35,1 %), найвищою є оцінка престижності спеціальності для студентів юридичного факультету (23,3 %). Можливість успішного подальшого працевлаштування найбільше з-поміж інших мотивує до процесу навчання студентів факультету економічних наук (16,6 %), факультету комп'ютерних наук (16,5 %), юридичного факультету (16,4 %). Високий рівень майбутньої заробітної плати є найсуттєвішим чинником вибору професії для студентів факультету комп'ютерних наук (16,7 %). Найбільші сумніви з

приводу престижності професії та можливості подальшого працевлаштування мають студенти медичного факультету (10,1 % й 9,0 % відповідно), наразі їх побоювання можуть бути пояснені скороченням чисельності кадрового складу медичних закладів у зв'язку із активним реформуванням галузі (див. табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Що стало визначальним для здійснення вибору на користь спеціальності, за якою Ви сьогодні здобуваєте освіту в ЧНУ ім. П. Могили?»

(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Власне бажання, мені це цікаво	26,2	25,1	35,1	32,1	33,2	21,0	32,6	23,2
2. Престиж професії	15,8	16,7	10,1	23,3	15,5	16,1	13,4	10,7
3. Можливість подальшого працевлаштування	9,9	16,5	9,0	16,4	13,7	16,6	13,0	11,6
4. Високий рівень майбутньої зарплати	7,0	16,7	3,7	9,6	9,8	12,2	6,5	1,8
5. Поради батьків, родичів, друзів, знайомих	13,4	9,4	12,7	9,6	11,3	14,4	15,1	17,9
6. Пішов(ла) туди, де зміг(ла) пройти на бюджет	6,6	6,3	11,2	1,7	4,0	7,0	7,0	13,4
7. Прийнятна сума оплати за навчання	7,3	2,9	4,5	1,2	5,8	4,0	3,7	5,4
8. Попереднє навчання на курсах ЧНУ ім. П. Могили	2,6	2,1	3,0	2,0	2,4	2,3	2,6	0,9
9. Бажання навчатися в ЧНУ ім. П. Могили і байдуже на якій спеціальності	5,4	2,8	7,8	1,2	2,4	4,4	3,5	7,1
10. Ваш варіант	2,0	0,7	1,9	1,5	0,3	0,8	1,3	1,8
11. Складно відповісти	3,7	0,9	1,1	1,5	1,5	1,3	1,3	6,2

Серед інших мотивів вибору спеціальності, означених студентами, були такі, як:

- близькість розташування університету від дому;
- обрана спеціальність є лише в ЧНУ ім. П. Могили;
- відсутність альтернативи вибору з-поміж інших закладів вищої освіти міста;
- місце, що посідає ЧНУ ім. П. Могили у рейтингу вищих навчальних закладів регіону тощо.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМУВАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Налагоджена робота комунікативних каналів закладу вищої освіти є запорукою успіху в управлінні мотивацією користувачів освітніх послуг, за якими залишається вибір джерела отримання інформації. Забезпечення необхідної й достатньої інформації про діяльність навчального закладу є особливо важливим завданням в умовах посилення конкуренції на ринку освітніх послуг.

Таблиця 3

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Плануючи вступ до ЧНУ ім. П. Могили, яким джерелам інформації про його діяльність Ви віддали перевагу?»

(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Офіційний сайт університету	28,9	27,2	29,6	33,1	29,0	27,1	29,0	28,7
2. Сторінки університету у соціальних мережах	6,9	6,6	6,6	7,1	8,3	8,7	9,8	10,9
3. Інформація про університет на освітніх порталах (Osvita.ua, Vstup.info тощо)	11,3	12,4	11,8	11,5	10,3	10,2	9,2	12,4
4. Розповіді родичів, друзів, знайомих	20,0	24,9	26,1	21,0	22,0	20,4	21,9	24,8
5. Сторінки приймальної комісії ЧНУ ім. П. Могили у соціальних мережах	4,8	4,6	5,6	3,7	5,3	4,6	7,0	7,0
6. Довідник вступників до закладів вищої освіти	4,7	2,9	0	2,4	2,7	3,4	1,8	1,6
7. Безпосереднє спілкування з фахівцями приймальної комісії ЧНУ ім. П. Могили	8,1	6,9	6,3	6,8	9,7	8,0	7,3	6,2
8. Друковані роздаткові матеріали про діяльність ЧНУ ім. П. Могили (флаери, буклети, закладки тощо)	9,5	7,8	10,5	7,3	6,0	9,9	8,3	3,9
9. Профорієнтаційні зустрічі з викладачами університету	3,2	2,5	1,4	5,5	3,3	6,1	3,6	3,1
10. Ваш варіант	0,8	1,0	1,4	0,5	0,3	0,5	0,9	0
11. Складно відповісти	1,6	3,2	0,7	1,0	3,0	1,1	1,2	1,6

За оцінками судженнями студентів пріоритетними джерелами інформації про діяльність ЧНУ ім. П. Могили для них є офіційний сайт університету (28,6 %) та розповіді родичів, знайомих, друзів (22,3 %).

Суттєвих відмінностей щодо вибору джерел інформування у розрізі факультетів, інститутів не виявлено (див. табл. 3). З-поміж інших джерел інформування студенти означили можливість отримання інформації під час відвідування заходів, що проводяться в університеті, зокрема «День відкритих дверей», «День професії», профільні олімпіади й конкурси.

Зважаючи на те, що, з одного боку, за оцінками студентів офіційний сайт університету є провідним джерелом інформації про його діяльність, а з іншого – той факт, що світові рейтинги Webometrics і 4ICU також направлені на дослідження наукової діяльності тільки на основі даних Web-сторінок закладів вищої освіти, особливо цікавими є міркування представників студентського загалу щодо можливості його удосконалення.

Відповідаючи на відкрите запитання анкети «Якщо Ви користуєтесь офіційним сайтом і блогами ЧНУ ім. П. Могили, то якої інформації про заклад особисто Вам не вистачає?», студенти надали рекомендації з ребрендингу веб-сторінок університету, зокрема щодо оновлення наявних рубрик або доповнення новими за такими напрямками, як:

- розклад занять (35,1 %);
- анонси подій, що відбуваються в університеті (23,5 %);
- інформація про викладачів (фото, сфера наукових інтересів, актуальна пошта та ін.) (9,2 %);
- рейтинги студентів (8,7 %);
- інформація про наукові конференції, конкурси, олімпіади, гранти (5,7 %);
- інформація про навчальні предмети за вибором (4,2 %);
- інформація про факультети, спеціальності та можливості працевлаштування після закінчення університету (3,7 %);
- програми міжнародного обміну студентами (3,7 %);
- студентське життя, організація дозвілля та відпочинку (2,1 %);
- форум для вільного спілкування студентів й викладачів (1,6 %);
- схема розташування корпусів й аудиторій (1,1 %);
- інформація про творче життя студентів (сторінка талантів) (0,9 %);
- статут університету та інші нормативно-правові документи (0,5 %) тощо.

ЯКІСТЬ ОСВІТИ

Найважливішим чинником формування позитивного іміджу університету є уявлення про нього студентів, оскільки для громадськості саме вони є «найдостовірнішим» джерелом інформації про його діяльність. Студенти є носієм корпоративної культури закладу вищої освіти, його традицій, цінностей, не лише у період навчання, але й після його завершення. І залежно від того, наскільки ці традиції, цінності розділяють представники студентського загалу, вони поширюють позитивну чи негативну інформацію про свій університет.

Оцінка якості освіти здійснюється за допомогою системи визначених показників й критеріїв, які розкривають як зовнішні прояви університетської освіти, зокрема й її результати, так і внутрішні особливості. Основним критерієм ефективності діяльності закладу вищої освіти є рівень освіченості студентів.

Загалом більшість студентів (72,0 %) оцінюють якість освіти у ЧНУ ім. П. Могили як дуже високу або скоріше високу, ніж низьку. Розподіл відповідей за курсами навчання свідчить про те, що з плином часу оцінки студентів стають більш критичними – студенти старших курсів оцінюють якість освіти суттєво нижче, ніж молодших курсів (див. табл. 4).

Найвищі оцінки якості поставили студенти юридичного факультету та інституту державного управління. Натомість найнижчі оцінки якості були дані у медичному інституті, інституті філології та на факультетів комп'ютерних наук (див. табл. 5).

Таблиця 4

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Як би Ви загалом оцінили якість вищої освіти в ЧНУ ім. П. Могили?»
(%, від загальної кількості опитаних)**

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс	Разом, %
1. Дуже низька	0,3	0	3,1	1,4	0	2,9	1,3
2. Скоріше низька, ніж висока	3,4	9,4	18,9	12,3	14,3	31,7	11,1
3. Скоріше висока, ніж низька	57,3	57,5	51,5	59,5	55,6	43,3	55,9
4. Дуже висока	21,5	11,8	9,7	11,4	15,1	10,6	16,1
5. Складно відповісти	17,6	21,3	16,7	15,5	15,1	11,5	15,7

Таблиця 5

**Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання
«Як би Ви загалом оцінили якість вищої освіти в ЧНУ ім. П. Могили?»**
(%, від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Дуже низька	1,0	1,2	0,7	0,5	0,6	2,6	1,2	1,5
2. Скоріше низька, ніж висока	11,8	15,1	15,3	4,1	7,6	5,9	14,0	7,5
3. Скоріше висока, ніж низька	57,9	51,9	53,5	62,2	58,2	56,8	55,1	56,7
4. Дуже висока	13,5	11,2	17,4	20,4	19,0	19,0	14,0	20,9
5. Складно відповісти	15,8	20,7	13,2	12,8	15,6	14,6	15,8	13,4

Загальновідомим є той факт, що невід'ємною частиною комплексної оцінки якості освіти є оцінка професіоналізму викладачів, рівня викладання навчальних дисциплін, об'єктивності критеріїв оцінювання знань й вмінь студентів тощо.

Аналогічно до оцінки якості освіти простежується вікова тенденція збільшення критичності, адже студенти старших курсів у більшості випадків (44,6 %) вважають, що критерії оцінювання їх знань й вмінь не завжди прозорі й зрозумілі, і цей показник є суттєво вищим, ніж для студентів молодших курсів (див. табл. 6). Відповідно, оцінювання викладачами вважають об'єктивним більше половини першокурсників 53,6 % і лише третина студентів випускних курсів (30,8 %) (див. табл. 8).

Таблиця 6

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Як Ви можете схарактеризувати критерії оцінювання, які застосовують
викладачі ЧНУ ім. П. Могили?»**
(%, від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс	Разом, %
1. Критерії завжди прозорі й зрозумілі	51,1	43,5	52,0	26,8	37,3	29,8	39,5
2. Критерії не завжди прозорі й зрозумілі	36,3	33,9	31,7	55,0	43,7	44,6	40,9
3. Критерії незрозумілі, не відповідають реальним вимогам до якості знань, сформованості вмінь	1,1	6,7	7,9	9,5	6,3	12,1	7,6
4. Складно відповісти	11,5	15,9	8,4	8,6	12,7	13,5	11,9

Таблиця 7

**Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання
«Як Ви можете схарактеризувати критерії оцінювання, які застосовують
викладачі ЧНУ ім. П. Могили?»**

(%, від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Критерії завжди прозорі й зрозумілі	44,4	31,0	42,4	37,8	57,0	41,1	35,2	53,7
2. Критерії не завжди прозорі й зрозумілі	38,5	52,5	40,3	45,4	25,3	39,5	50,6	34,3
3. Критерії незрозумілі, не відповідають реальним вимогам до якості знань, сформованості вмінь	10,2	6,4	7,6	4,1	3,8	7,8	6,7	4,5
4. Складно відповісти	6,9	10,1	9,7	12,8	13,9	11,6	7,5	7,5

На думку студентів, найпрозорішими й найзрозумілішими є критерії оцінювання на факультеті фізичної культури і спорту (57,0 %), в інституті державного управління (53,7 %). Найбільше сумніваються у прозорості та зрозумілості оцінок їх знань й вмінь викладачами студенти факультету комп'ютерних наук (52,5 %) та інституту філології (50,6 %) (див. табл. 7).

Аналогічні закономірності в оцінках студентами об'єктивності оцінювання викладачами простежуються й у розподілі даних за факультетами, інститутами (див. табл. 9).

Таблиця 8

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Чи об'єктивно оцінюють викладачі рівень Ваших знань та вмінь під час
проведення різних форм контролю (іспити, заліки, контрольні роботи
тощо)?» (%, від загальної кількості опитаних)**

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс	Разом, %
1. Так, завжди	53,6	41,3	48,0	46,4	49,2	30,8	44,9
2. Коли як	39,4	54,3	44,9	45,5	45,2	42,3	45,2
3. Ні, ніколи	1,4	0,8	0,9	1,4	0,8	18,3	3,9
4. Складно відповісти	5,6	3,5	6,2	6,8	4,8	8,7	5,9

Таблиця 9

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Чи об'єктивно оцінюють викладачі рівень Ваших знань та вмій під час проведення різних форм контролю (іспити, заліки, контрольні роботи тощо)?» (% від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Так, завжди	39,1	41,5	49,3	41,3	58,9	42,1	34,6	50,7
2. Коли як	53,0	48,8	45,1	51,5	34,2	51,2	58,1	43,3
3. Ні, ніколи	2,3	3,9	1,4	1,5	1,9	2,6	1,2	0
4. Складно відповісти	5,6	5,8	4,2	5,6	5,1	4,1	6,1	6,0

Більша частина опитаних студентів задоволена повною мірою або частково рівнем організації та проведення як лекцій (89,6 %) та практичних (семінарських, лабораторних) занять (91,2 %) з профільних дисциплін, так і лекцій (81,6 %) та практичних (семінарських, лабораторних) занять (81,9 %) з непрофільних дисциплін.

Майже половина першокурсників (41,1 %) не визначилися у своїх оцінках щодо рівня організації та проведення практики, оскільки не на всіх факультетах, в інститутах навчальними планами підготовки передбачено проходження практики у I семестрі першого навчального року. У той час як більшість студентів інших курсів (69,7 %) задоволені й практикою також (див. табл. 10).

Таблиця 10

Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання «Чи задовольняє Вас рівень організації та проведення таких видів занять?» (% від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс	Разом, %
Лекції з профільних предметів							
1. Не задовольняє	2,0	4,3	4,0	2,3	4,0	26,9	5,0
2. Задовольняє частково	30,2	35,0	35,7	37,7	29,4	27,9	33,1
3. Задовольняє повною мірою	62,6	55,5	56,4	54,5	61,9	35,6	56,5
4. Складно відповісти	5,3	5,1	4,0	5,5	4,8	9,6	5,4
Практичні (семінарські, лабораторні) заняття з профільних предметів							
1. Не задовольняє	2,0	2,4	4,0	4,1	4,1	11,5	3,7
2. Задовольняє частково	31,3	36,2	36,1	35,0	27,8	33,7	33,6
3. Задовольняє повною мірою	61,2	56,7	55,9	55,5	63,5	49,1	57,6
4. Складно відповісти	5,6	4,7	4,0	5,5	4,8	5,8	5,0
Лекції з непрофільних предметів							
1. Не задовольняє	9,2	10,2	12,3	11,8	9,5	13,5	10,8

2. Задовольняє частково	38,0	39,4	38,8	45,9	31,7	26,0	38,2
3. Задовольняє повною мірою	46,6	40,9	41,4	35,5	51,6	50,0	43,4
4. Складно відповісти	6,1	9,4	7,5	6,8	7,1	10,6	7,6
Практичні (семінарські, лабораторні) заняття з непрофільних предметів							
1. Не задовольняє	8,4	9,4	9,7	12,7	7,9	8,7	9,5
2. Задовольняє частково	33,2	42,5	42,3	44,1	24,6	26,9	37,2
3. Задовольняє повною мірою	48,6	39,4	39,2	36,8	61,4	52,9	44,7
4. Складно відповісти	9,8	8,7	8,8	6,4	6,3	11,5	8,6
Практика							
1. Не задовольняє	3,9	10,2	16,7	13,6	8,7	16,3	10,6
2. Задовольняє частково	15,9	32,3	24,7	25,5	19,8	20,2	23,0
3. Задовольняє повною мірою	39,1	34,3	41,4	46,8	59,5	44,2	42,3
4. Складно відповісти	41,1	23,2	17,2	14,1	11,9	19,2	24,1

Найнижчий рівень задоволеності студентів щодо рівня організації та проведення лекцій з непрофільних дисциплін спостерігається на факультетах політичних наук (11,5 %), комп'ютерних наук (13,2 %) та в інституті філології (15,1 %) (див. табл. 11). У зв'язку з цим виникає необхідність звернути увагу викладачів непрофільних дисциплін на можливість оновлення курсів лекцій з акцентом на специфіку спеціальності, на якій здійснюється викладання. Теж саме стосується і семінарських занять.

Натомість завідувачам випускових кафедр факультету політичних наук та медичного інституту особливу увагу слід приділити оновленню баз практики й урізноманітненню завдань практичного спрямування, оскільки у цих структурних підрозділах найнижчим є показник задоволеності студентів рівнем організації та проведення практики – 16,8 % і 11,1 % відповідно (див. табл. 12).

Таблиця 11

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Чи задовольняє Вас рівень організації та проведення таких видів занять?» (% від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
Лекції з профільних предметів								
1. Не задовольняє	6,9	7,4	0,7	0,5	1,3	2,8	3,6	1,5
2. Задовольняє частково	28,9	39,0	31,2	24,0	30,4	30,5	39,3	19,4
3. Задовольняє повною мірою	56,2	49,0	63,9	67,3	62,7	62,8	51,6	79,1
4. Складно відповісти	7,9	4,5	4,2	8,2	5,7	3,9	5,5	0
Практичні (семінарські, лабораторні) заняття з профільних предметів								
1. Не задовольняє	6,2	3,1	3,5	2,6	3,2	2,8	2,2	4,5

<i>Продовження таблиці 11</i>								
2. Задовольняє частково	33,2	38,0	38,2	36,2	29,1	31,5	35,8	14,9
3. Задовольняє повною мірою	54,6	54,3	52,8	53,6	63,3	60,7	55,9	79,1
4. Складно відповісти	5,9	4,5	5,6	7,7	4,4	4,9	6,1	1,5
Лекції з непрофільних предметів								
1. Не задовольняє	11,5	13,2	5,6	9,2	6,3	4,7	15,1	6,0
2. Задовольняє частково	42,8	38,6	40,3	36,2	31,6	34,1	39,5	26,9
3. Задовольняє повною мірою	37,2	39,0	49,3	43,9	58,2	55,8	39,1	56,7
4. Складно відповісти	8,6	9,1	4,9	10,7	3,8	5,4	6,5	10,4
Практичні (семінарські, лабораторні) заняття з непрофільних предметів								
1. Не задовольняє	9,9	10,3	7,6	10,2	5,7	3,9	12,1	6,0
2. Задовольняє частково	37,2	40,3	42,4	34,2	28,5	34,4	39,5	23,9
3. Задовольняє повною мірою	44,4	40,5	43,1	44,9	55,7	55,6	39,5	61,2
4. Складно відповісти	8,6	8,9	6,9	10,7	10,1	6,2	8,9	9,0
Практика								
1. Не задовольняє	16,8	8,5	11,1	5,6	6,3	9,3	8,5	10,4
2. Задовольняє частково	20,1	24,4	32,6	16,8	19,0	22,0	21,3	25,4
3. Задовольняє повною мірою	37,5	35,7	37,5	40,3	65,2	45,5	39,9	59,7
4. Складно відповісти	25,7	31,4	18,8	37,2	9,5	23,3	30,4	4,5

Таблиця 12

**Розподіл відповідей студентів на запитання
«Які якості викладача для Вас особисто є найважливішими?»
(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей	%
1. Компетентність у предметі, високий рівень викладання й організації занять	21,6
2. Зацікавленість у тому, щоб студенти отримали якісні знання	21,9
3. Нетрадиційність проведення занять, креативність	14,5
4. Демократичне ставлення до студентів	10,2
5. Об'єктивність (справедливість) в оцінюванні досягнень студентів	15,5
6. Всі якості однаково важливі	14,6
7. Ваш варіант	0,2
8. Складно відповісти	1,4

Оцінюючи діяльність викладачів університету, студенти, у першу чергу, зосереджують увагу на їх зацікавленості у тому, щоб студенти отримували якісні знання, вміння та навички. На другому місці за значимістю є компетентність викладачів у предметі, рівень викладання та організації занять (21,6 %), на третьому – об'єктивність оцінювання знань, вмінь та досягнень студентів (15,5 %). Із загального числа опитаних респондентів 14,6 % вважають, що всі якості викладачів є однаково важливими.

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА НАПРЯМАМИ

Значно нижча вага коефіцієнта ефективності господарської діяльності закладу вищої освіти в оцінці якості освіти пояснюється специфічною природою функціонування всієї системи освіти. Проте успішна реалізація господарської діяльності – це необхідна умова для прийняття управлінських рішень в інших сферах діяльності вищого навчального закладу.

Таблиця 13

Розподіл відповідей студентів на запитання «Оцініть діяльність ЧНУ ім. П. Могили у наступних напрямках...» (%, від загальної кількості опитаних)

Напрями діяльності / Оцінка	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно	Вкрай погано	Складно відповісти	Середня оцінка	Баланс оцінок
Інформування про навчальні, наукові, позанавчальні заходи	16,5	34,5	27,6	11,3	5,9	4,2	3,46	61,4
Облаштування комп'ютерних класів, використання оргтехніки, доступність Інтернету	14,6	32,5	28,1	13,7	6,3	4,8	3,37	55,2
Оснащеність й укомплектованість бібліотеки	22,4	37,9	21,8	6,4	2,5	9,0	3,78	73,2
Зручність розкладу	10,7	22,1	27,3	17,6	14,8	7,5	2,96	27,7
Організація харчування	11,5	21,7	26,0	15,4	12,8	12,7	3,04	31,0
Забезпечення медичного обслуговування	10,8	19,2	22,7	11,9	10,3	25,0	3,11	30,5
Організація роботи деканатів, кафедр	27,1	35,1	21,1	6,1	3,6	6,9	3,82	73,5
Проживання у гуртожитках	6,6	14,5	17,8	11,3	11,1	38,7	2,91	16,5
Інтер'єр, оснащеність аудиторій	15,0	36,0	31,2	10,1	3,9	3,7	3,50	68,2
Робота спортивної бази	21,7	34,3	23,2	8,1	3,2	9,5	3,70	67,9
Робота органів студентського самоврядування	13,8	28,3	26,5	8,8	4,7	17,8	3,46	55,1
Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах, проєктах	16,2	29,3	24,5	8,6	4,2	17,2	3,54	57,2
Організація відпочинку, участь у студентських заходах	13,1	25,2	25,2	12,0	7,2	17,3	3,30	44,3
Робота Центру соціально-психологічної підтримки	16,8	24,9	19,1	7,4	6,5	25,2	3,51	46,9

Середня оцінка напрямів діяльності університету визначається як середнє арифметичне значення даних оцінок без врахування тих студентів, що мали певні складнощі з відповіддю на це запитання. Баланс оцінок визначається як різниця позитивних («відмінно», «добре», «задовільно») та негативних («незадовільно», «вкрай погано») оцінок.

Серед провідних напрямів діяльності університету, що отримали позитивну оцінку студентів, оснащеність й укомплектованість бібліотеки, організація роботи деканатів, кафедр, робота спортивної бази. Найнижче

оцінені – проживання у гуртожитках, зручність розкладу, забезпечення медичного обслуговування. Проте об'єктивність цих оцінок викликає сумніви, адже за цими позиціями найбільша відсоткова доля тих респондентів, що мали труднощі у ході оцінювання, у першу чергу, через те, що вони не користуються зазначеними послугами. Баланс оцінок у цьому сенсі є більш показовим, ніж середня оцінка.

Таблиця 14

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Оцініть діяльність ЧНУ ім. П. Могили у наступних напрямках ...»

(%, від загальної кількості опитаних)

Напрями діяльності / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
Інформування про навчальні, наукові, позанавчальні заходи								
Складно відповісти	4,6	5,2	2,1	1,5	2,5	3,1	6,5	1,5
Вкрай погано	3,9	2,9	8,3	5,1	2,5	2,3	13,8	3,0
Незадовільно	17,8	9,7	15,3	7,1	5,7	7,8	15,2	3,0
Задовільно	25,0	29,8	31,9	34,2	24,7	24,3	27,5	22,4
Добре	36,5	36,0	34,0	37,2	38,0	39,3	24,5	44,8
Відмінно	12,2	16,5	8,3	14,8	26,6	23,3	12,6	25,4
<i>Баланс оцінок</i>	52,0	69,7	50,6	74,0	81,1	76,8	35,6	86,6
Облаштування комп'ютерних класів, використання оргтехніки, доступність Інтернету								
Складно відповісти	4,3	2,1	3,5	10,7	10,8	1,8	6,1	6,0
Вкрай погано	6,2	3,3	6,2	6,6	1,9	2,8	14,0	0
Незадовільно	18,4	12,4	14,6	18,9	5,7	7,8	17,2	10,4
Задовільно	26,6	28,9	30,6	23,5	22,8	27,6	32,2	22,4
Добре	30,3	39,7	26,4	32,7	36,1	37,5	22,9	38,8
Відмінно	14,1	13,6	18,8	7,7%	22,8	22,5	7,7	22,4
<i>Баланс оцінок</i>	46,4	66,5	55,0	30,8	74,1	77,0	31,6	73,2
Оснащеність й укомплектованість бібліотеки								
Складно відповісти	11,5	20,9	7,6	5,1	5,1	3,6	4,0	3,0
Вкрай погано	3,0	2,7	4,2	2,0	1,9	2,1	2,4	1,5
Незадовільно	7,2	5,4	8,3	8,2	3,8	3,6	8,7	4,5
Задовільно	23,7	18,2	25,0	25,0	24,7	20,7	21,9	23,9
Добре	37,2	35,3	34,0	35,2	32,3	40,6	41,5	46,3
Відмінно	17,4	17,6	20,8	24,5	32,3	29,5	21,5	20,9
<i>Баланс оцінок</i>	68,1	63,0	67,3	74,5	83,6	85,1	73,8	85,1
Зручність розкладу								
Складно відповісти	8,6	7,4	5,6	10,7	3,8	4,4	10,3	4,5
Вкрай погано	15,1	8,5	12,5	17,9	10,1	12,1	24,9	7,5
Незадовільно	18,4	14,9	27,1	15,8	12,0	17,8	19,4	16,4
Задовільно	26,6	27,9	25,0	21,4	29,1	34,1	24,3	26,9
Добре	20,7	26,7	24,3	23,5	24,1	22,7	15,4	28,4

Продовження таблиці 14

Відмінно	10,5	14,7	5,6	10,7	20,9	8,8	5,7	16,4
<i>Баланс оцінок</i>	24,3	45,9	15,3	21,9	52,0	35,7	1,1	47,8
<i>Організація харчування</i>								
Складно відповісти	16,1	16,1	13,2	14,3	5,1	8,0	13,4	7,5
Вкрай погано	15,1	11,2	13,2	14,8	3,2	9,6	18,0	9,0
Незадовільно	15,8	12,8	13,2	20,9	10,8	12,7	18,8	20,9
Задовільно	24,0	23,8	32,6	20,9	25,3	31,5	23,7	37,3
Добре	19,4	25,6	16,0	17,9	31,0	22,7	19,6	14,9
Відмінно	9,5	10,5	11,8	11,2	24,7	15,5	6,5	10,4
<i>Баланс оцінок</i>	22,0	35,9	34,0	14,3	67,0	47,4	13,0	32,7
<i>Забезпечення медичного обслуговування</i>								
Складно відповісти	29,6	34,7	19,4	25,0	16,5	15,5	24,7	23,9
Вкрай погано	11,8	7,0	9,0	10,2	4,4	10,1	14,8	11,9
Незадовільно	12,8	8,7	11,1	10,7	5,1	13,4	16,0	11,9
Задовільно	20,7	20,9	23,6	26,0	20,9	26,4	22,1	22,4
Добре	15,5	18,8	24,3	15,3	29,7	22,5	16,0	20,9
Відмінно	9,5	9,9	12,5	12,8	23,4	12,1	6,5	9,0
<i>Баланс оцінок</i>	21,1	33,9	40,3	33,2	64,5	37,5	13,8	28,5
<i>Організація роботи деканатів, кафедр</i>								
Складно відповісти	7,6	9,9	4,9	4,1	10,1	3,6	7,5	3,0
Вкрай погано	2,3	2,1	2,1	1,5	0,6	2,1	9,5	3,0
Незадовільно	3,6	5,2	5,6	4,6	3,2	4,4	11,9	3,0
Задовільно	16,1	18,8	28,5	18,9	17,7	21,2	27,7	9,0
Добре	36,8	40,9	38,2	40,3	25,3	37,0	25,5	47,8
Відмінно	33,6	23,1	20,8	30,6	43,0	31,8	17,8	34,3
<i>Баланс оцінок</i>	80,6	75,5	79,8	83,7	82,2	83,5	49,6	85,1
<i>Проживання у гуртожитках</i>								
Складно відповісти	41,8	47,5	33,3	40,3	31,0	29,7	39,1	35,8
Вкрай погано	18,4	8,1	9,0	14,8	2,5	6,5	15,4	10,4
Незадовільно	10,5	7,6	13,2	11,7	12,0	10,9	15,0	9,0
Задовільно	12,5	16,1	23,6	18,9	22,8	23,0	15,0	16,4
Добре	11,2	14,3	17,4	10,2	19,0	19,6	11,1	20,9
Відмінно	5,6	6,4	3,5	4,1	12,7	10,3	4,5	7,5
<i>Баланс оцінок</i>	0,4	21,1	22,3	6,7	40,0	35,5	0,2	25,4
<i>Інтер'єр, оснащення аудиторій</i>								
Складно відповісти	4,6	3,1	4,9	3,1	5,1	1,8	4,5	4,5
Вкрай погано	3,9	3,7	9,0	3,1	2,5	1,3	5,1	6,0
Незадовільно	8,9	13,4	13,9	5,6	5,7	6,7	12,3	10,4
Задовільно	36,5	32,6	34,0	24,5	33,5	25,8	31,8	32,8
Добре	31,9	36,0	31,9	40,3	31,0	42,9	35,0	31,3
Відмінно	14,1	11,2	6,2	23,5	22,2	21,4	11,3	14,9
<i>Баланс оцінок</i>	69,7	62,7	49,2	79,6	78,5	82,1	60,7	62,6
<i>Робота спортивної бази</i>								
Складно відповісти	11,2	10,5	2,8	7,1	12,7	5,9	10,9	17,9
Вкрай погано	5,6	2,1	4,2	4,6	1,3	1,3	4,5	0
Незадовільно	9,5	5,6	9,7	11,7	3,8	6,2	10,7	9,0
Задовільно	25,3	19,0	36,1	23,5	17,1	23,8	24,1	19,4
Добре	19,4	25,6	16,0	17,9	31,0	22,7	19,6	14,9
Відмінно	9,5	10,5	11,8	11,2	24,7	15,5	6,5	10,4

Продовження таблиці 14

<i>Баланс оцінок</i>	39,1	47,4	50,0	36,3	67,7	54,5	35,0	35,7
<i>Робота органів студентського самоврядування</i>								
Складно відповісти	17,8	27,1	13,2	15,8	13,9	9,0	18,4	20,9
Вкрай погано	4,6	3,9	4,9	6,6	2,5	2,3	7,9	1,5
Незадовільно	9,9	6,8	11,8	8,7	5,7	6,5	12,3	7,5
Задовільно	26,6	23,8	31,2	29,1	19,6	29,5	27,3	22,4
Добре	29,6	25,8	29,2	23,5	32,9	32,6	25,5	37,3
Відмінно	11,5	12,6	9,7	16,3	25,3	20,2	8,5	10,4
<i>Баланс оцінок</i>	53,2	51,5	53,4	53,6	69,6	73,5	41,1	61,1
<i>Участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах, проєктах</i>								
Складно відповісти	15,8	24,2	18,1	10,7	18,4	11,6	18,0	13,4
Вкрай погано	5,6	3,1	3,5	4,1	3,2	2,3	7,1	0
Незадовільно	13,5	5,4	11,8	5,6	3,2	7,0	11,9	9,0
Задовільно	24,3	21,5	32,6	26,5	20,3	23,8	27,1	19,4
Добре	27,0	30,2	27,8	36,7	27,2	32,3	24,3	38,8
Відмінно	13,8	15,7	6,2	16,3	27,8	23,0	11,5	19,4
<i>Баланс оцінок</i>	46,0	58,9	51,3	69,8	68,9	69,8	43,9	68,6
<i>Організація відпочинку, участь у студентських заходах</i>								
Складно відповісти	14,8	28,1	11,8	13,8	16,5	8,3	18,0	22,4
Вкрай погано	11,8	4,3	9,7	6,1	3,8	4,7	10,5	3,0
Незадовільно	16,1	12,2	12,5	17,9	6,3	9,0	11,3	9,0
Задовільно	24,0	20,2	29,9	25,5	20,9	27,4	29,4	20,9
Добре	22,7	24,4	24,3	26,0	22,8	32,0	21,7	35,8
Відмінно	10,5	10,7	11,8	10,7	29,7	18,6	9,1	9,0
<i>Баланс оцінок</i>	29,3	38,8	43,8	38,2	63,3	64,3	38,4	53,7
<i>Робота Центру соціально-психологічної підтримки</i>								
Складно відповісти	26,0	35,1	15,3	29,6	20,9	18,1	23,1	26,9
Вкрай погано	7,9	7,0	5,6	7,1	3,2	5,2	8,1	0
Незадовільно	8,2	6,8	6,9	10,2	3,8	6,5	8,5	7,5
Задовільно	21,7	16,1	27,1	19,9	18,4	21,2	16,6	17,9
Добре	23,4	20,5	21,5	19,9	29,7	31,8	24,7	35,8
Відмінно	12,8	14,5	23,6	13,3	24,1	17,3	19,0	11,9
<i>Баланс оцінок</i>	41,8	37,3	59,7	35,8	65,2	58,6	43,7	58,1

Представлені у табл. 14 баланси оцінок кожного окремого напрямку діяльності ЧНУ ім. П. Могили у розрізі факультетів та інститутів, дозволили визначити ряд найбільш проблем для студентів. Найбільше занепокоєння щодо організації діяльності університету демонструють філологи, зокрема, їх турбують питання проживання у гуртожитку, зручності розкладу навчальних занять, забезпечення медичного обслуговування та харчування.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Організація навчального процесу у вищій школі з-поміж іншого передбачає розробку освітніх програм, навчальних планів, а також складання розкладу занять.

Більшість студентів бакалаврату впевнено віддає перевагу організації навчання у першу зміну з 9.00 до 14.00 (див. табл. 15). Натомість з віком відбувається зсув у бік другої зміни у зв'язку з бажанням суміщати роботу і навчання (див. табл. 16). Серед інших причин вибору студенти називали можливість організувати свій вільний час, високий рівень продуктивності зранку.

Таблиця 15

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Якби Ви мали можливість обирати в яку зміну навчатися, то якій з них
Ви віддали б перевагу?»** (% від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс
1. Першій (з 9.00 до 14.00)	79,3	82,7	67,4	67,7	54,0	18,3
2. Другій (з 14.00 до 17.00)	11,7	11,0	21,5	22,3	21,4	19,2
3. Третій (після 17.00 і по суботах)	1,7	0,8	2,2	4,5	6,3	22,1
4. Мені все одно	2,8	2,0	6,2	2,7	7,9	21,2
5. Не замислювався(лась) над цим	4,5	3,5	2,8	2,7	10,3	19,2

Таблиця 16

**Розподіл відповідей студентів на запитання
«Що, перш за все, спонукало Вас до саме такого вибору зміни навчання?»**
(% від загальної кількості обраних варіантів відповідей)

Варіанти відповідей / Зміна навчання	Перша (з 9.00 до 14.00)	Друга (з 14.00 до 17.00)	Третя (після 17.00 і по суботах)
1. Можливість суміщення роботи і навчання	20,8	26,7	48,2
2. Можливість допомагати батькам з меншими дітьми	3,7	4,3	0,9
3. По обіді громадський транспорт менше навантажений, легше дістатися до університету	6,6	7,6	6,8
4. Люблю зранку постати	11,3	10,5	13,2
5. Звик(ла) навчатися лише у першу зміну	53,2	45,8	27,3
6. Ваш варіант	4,5	5,1	3,6

Таблиця 17

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Що, перш за все, спонукало Вас до саме такого вибору зміни навчання?»
(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс
1. Можливість суміщення роботи і навчання	20,8	26,7	48,2	50,0	66,1	31,0
2. Можливість допомагати батькам з меншими дітьми	3,7	4,3	0,9	4,3	3,3	7,1
3. По обіді громадський транспорт менше навантажений, легше дістатися до університету	6,6	7,6	6,8	6,8	6,6	27,4
4. Люблю зранку постати	11,3	10,5	13,2	13,7	7,4	19,0
5. Звик(ла) навчатися лише у першу зміну	53,2	45,8	27,3	19,7	13,2	14,3
6. Ваш варіант	4,5	5,1	3,6	5,6	3,3	1,2

Таблиця 18

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Якщо Ви не відвідуєте заняття, що переважно є причиною Ваших пропусків?» (%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс
1. Не пропускаю занять	25,9	17,6	13,5	10,5	11,5	10,2
2. Пропускаю з поважної причини (хвороба, участь у заходах тощо)	56,2	52,7	38,1	42,3	35,3	23,7
3. Пропускаю, коли мені нецікаво	7,9	13,9	17,8	19,9	10,9	26,3
4. Пропускаю, оскільки працюю	6,7	13,2	28,5	24,7	41,0	34,7
5. Ваш варіант	0,8	2,0	2,1	1,5	0	2,5
6. Складно відповісти	2,6	0,7	0	1,1	1,3	2,5

Таблиця 19

**Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання
«Якщо Ви не відвідуєте заняття, що переважно є причиною Ваших пропусків?» (%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Не пропускаю занять	11,7	18,4	15,3	24,5	23,6	15,9	19,9	12,2
2. Пропускаю з поважної причини (хвороба, участь у заходах тощо)	41,8	42,5	57,7	50,9	43,3	47,0	49,8	45,9
3. Пропускаю, коли мені нецікаво	18,9	16,7	10,4	11,6	9,6	12,2	13,1	10,8

<i>Продовження таблиці 19</i>								
4. Пропускаю, оскільки працюю	23,4	19,4	14,7	9,7	21,3	21,5	14,7	29,7
5. Ваш варіант	2,2	1,5	1,2	2,3	0,6	0,6	1,7	1,4
6. Складно відповісти	1,9	1,4	0,6	0,9	1,7	2,8	0,7	0

Із загального числа опитаних студентів не пропускають заняття всього лише 17,9 %. Найвищим є показник відвідування занять на юридичному факультеті. Цілком логічним є те, що студенти першого курсу відвідують заняття значно сумлінніше, ніж студенти старших курсів (див. табл. 18).

З тих хто пропускає заняття, переважна більшість (56,7 %) пропускає їх з поважних причин, майже кожен четвертий опитаний студент факультету політичних наук, факультету комп'ютерних наук, факультету фізичного виховання та спорту, інституту державного управління не відвідує заняття, коли зайнятий на роботі. Нажаль чи не кожен десятий респондент не ходить на пари через те, що йому нецікаво на заняттях. (див. табл. 19).

ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ

Із загального числа опитаних студентів 74,6 % мають бажання відвідати заходи Центру соціально-психологічної підтримки ЧНУ ім. П. Могили. З-поміж заходів, які б хотіли відвідати студенти, що мають таку потребу, вони відмітили ті з них, що присвячені проблемам сприяння працевлаштування (20,6 %), саморозвитку (20,3 %), особистісного та сімейного характеру (12,4 %), налагодженню стосунків у студентському середовищі (6,9 %). Серед тем, які запропонували до обговорення самі студенти названо такі, як: з'ясування причин булінгу, сексуальні відносини, суїцидні настрої, тренінги для волонтерів, налагодження взаємодії з викладачами.

Особливих відмінностей у побажаннях студентів стосовно відвідування заходів, організованих Центром соціально-психологічної підтримки ЧНУ ім. П. Могили, у розрізі курсів, факультетів та інститутів не виявлено (див. табл. 20, 21).

Таблиця 20

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Чи хотіли б Ви найближчим часом відвідати Центр соціально-психологічної підтримки і взяти участь у заходах, які присвячені ...»
(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
1. Формуванню навичок професійного розвитку	14,9	15,4	16,3	16,4	19,4	15,2	15,5	10,2
2. Сприяння працевлаштування	15,6	15,9	15,9	19,6	16,6	20,3	16,0	24,5
3. Психологічному консультуванню щодо можливості вирішення особистісних та сімейних проблем	10,4	8,2	19,2	7,1	5,2	11,1	11,5	13,3
4. Психотерапевтичним тренінгам, семінарам саморозвитку	19,1	11,5	23,7	16,8	14,2	17,9	18,8	18,4
5. Налагодженню стосунків у студентському середовищі	6,1	4,8	6,9	2,9	4,7	8,4	5,5	4,1
6. Ваш варіант	0	0,8	0,4	0	0	0,2	0	0
7. Складно відповісти	9,7	8,4	5,3	11,4	8,1	7,4	6,9	8,2
8. Не маю потреби відвідувати подібні заходи	24,1	35,0	12,2	25,7	31,8	19,6	25,9	21,4

**Розподіл відповідей студентів за курсом навчання на запитання
«Чи хотіли б Ви найближчим часом відвідати Центр соціально-
психологічної підтримки і взяти участь у заходах, які присвячені ...»
(%, від загальної кількості обраних варіантів відповідей)**

Варіанти відповідей / Курс навчання	1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	5 курс	6 курс
1. Формуванню навичок професійного розвитку	20,6	14,6	16,0	10,6	12,9	11,7
2. Сприянню працевлаштування	18,3	15,2	13,5	17,0	14,0	16,8
3. Психологічному консультуванню щодо можливості вирішення особистісних та сімейних проблем	9,0	10,0	9,7	11,7	11,1	16,8
4. Психотерапевтичним тренінгам, семінарам саморозвитку	14,0	17,2	18,6	15,5	14,0	19,0
5. Налагодженню стосунків у студентському середовищі	7,1	3,7	4,4	3,2	3,5	12,4
6. Ваш варіант	0,6	0	0	0,4	0,6	0,7
7. Складно відповісти	5,8	10,0	6,9	11,0	11,1	8,0
8. Не маю потреби відвідувати подібні заходи	24,7	29,2	30,8	30,7	32,7	14,6

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ВИБОРОМ УНІВЕРСИТЕТУ, ФАКУЛЬТЕТУ, СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Від вмотивованого вибору вищого навчального закладу залежить майбутнє абітурієнтів. Конкурентні переваги забезпечують собі ті заклади вищої освіти, які надають якісні освітні послуги, володіють високим інтелектуальним потенціалом, що дозволяє створювати професійні компетенції студентів, необхідні для конкурентної «боротьби» на ринку праці.

Таблиця 22

Розподіл відповідей студентів на запитання «Якби Вам знову довелося обирати заклад вищої освіти, факультет, спеціальність чи обрали б Ви їх цього разу?» (%, від загальної кількості опитаних)

	Однозначно так	Скоріше так	Скоріше ні	Однозначно ні	Складно відповісти
ЧНУ ім. П. Могили	32,5	39,5	13,7	5,1	9,2
Ваш факультет	36,5	35,9	13,8	6,1	7,7
Вашу спеціальність	36,3	32,4	15,2	7,3	8,9

Таблиця 23

Розподіл відповідей студентів різних факультетів, інститутів на запитання «Якби Вам знову довелося обирати заклад вищої освіти, факультет, спеціальність чи обрали б Ви їх цього разу?» (%, від загальної кількості опитаних)

Варіанти відповідей / Факультети, інститути	Факультет політичних наук	Факультет комп'ютерних наук	Медичний інститут	Юридичний факультет	Факультет фізичного виховання та спорту	Факультет економічних наук	Інститут філології	Інститут державного управління
Ваш факультет								
1. Однозначно так	29,6	46,5	32,6	51,0	47,5	30,5	28,5	29,9
2. Скоріше так	37,5	33,9	36,1	31,1	24,7	38,8	39,3	41,8
3. Скоріше ні	19,4	9,3	15,3	7,7	11,4	16,5	15,2	14,9
4. Однозначно ні	6,6	5,8	8,3	3,1	4,4	6,7	6,5	6,6
5. Складно відповісти	6,9	4,5	7,6	7,1	12,0	7,5	10,5	6,0
<i>Баланс</i>	41,1	65,3	45,1	71,3	56,4	46,1	46,1	50,2
Вашу спеціальність								
1. Однозначно так	28,6	41,1	41,7	52,0	47,5	28,2	31,8	31,3
2. Скоріше так	34,9	31,4	26,4	29,6	24,7	37,7	32,8	32,8
3. Скоріше ні	19,7	13,8	16,7	7,1	12,7	17,3	16,0	19,7
4. Однозначно ні	6,6	5,8	8,3	3,1	4,4	6,7	6,5	6,6
5. Складно відповісти	6,9	4,5	7,6	7,1	12,0	7,5	10,5	6,9
<i>Баланс</i>	37,2	52,9	43,1	71,4	55,1	41,9	42,1	37,8

Аналіз ступеню задоволеності студентами щодо здійснення вибору на користь університету, факультету, спеціальності дає уявлення про те, чи виправдалися очікування абітурієнтів щодо вступу.

Обнадійливим є той факт, що більшість опитаних студентів не розчарувалися у виборі щодо закладу вищої освіти, факультету та спеціальності (див. табл. 22). Найменше задоволені своїм вибором студенти факультету політичних наук, інституту державного управління, можливо це пов'язано з нещодавнім реформуванням факультету соціології. Найбільш впевнені у здійсненому виборі студенти юридичного факультету (див. табл. 23).